

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Halk arasında 'nylon' olarak bilinen sahte fatura kullanımı KDV uygulaması ile başladı ve ihracatta KDV iadesiyle yaygınlaştı. Bakanlık sahte faturayı önlemek ve sorunu kökten çözmek için bir dizi önlem almak zorunda...

Sahte fatura nedir, nasıl önlenir?

NAYLON fatura olarak bilinen 'Sahte ve Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Belge' (SMİYB) düzenlenmesi ve kullanılması vergi idaresinin yıllardır engellenemeyen bir sorunu olarak gündemden düşmüyor. Bu durum, Hazine'nin vergi kaybının ötesinde mükellefler arasında haksız rekabete de yol açıyor. Nylon fatura, gerçek bir mal ve hizmet alımı olmadığı halde varmış gibi düzenlenen faturadır. Örneğin, ortada bir mal veya hizmet teslimi olmadığı halde fatura tanzim edilmesi halinde bu fatura vergi mevzuatında 'sahte fatura' olarak işlem görür. Bir mal veya hizmet teslimi söz konusu olduğu halde bedelin düşük olarak fatura edilmesi de gerçeğe aykırı düzenlenme kapsamında sahte fatura hükmü olarak değerlendiriliyor.

Nylon faturanın iki ayağı vardır. Birincisi düzenleyici, ikincisi ise kullanıcıdır. Düzenleyici, ilk sahte belgeyi düzenleyen, kayıtlı veya kayıtsız bir şirket kuran, esas suçu işleyen, çeşitli komisyon şekilleriyle haksız kazanç sağlayan kişilerdir. Kullanıcı ise, düzenleyiciden faturayı temin eden, genellikle kayıtlı ve vergi mükellefi olup da ödenecek gelir/kurumlar vergisini ve KDV'sini düşük gösteren kişilerdir. Vergi mevzuatına göre, düzenleyicilerin suçu ve cezası kullanıcılara göre daha ağırdır.

HAKSIZ KAÇANÇ ELDE EDİLİYOR

Nylon fatura kullanımının amacı vergi kaçırmak veya haksız vergi iadesi almak olarak özetlenebilir. Bu yolla, maliyetleri şişirerek gelir/kurumlar vergisi matrahlarını azaltmak ile indirilecek KDV'lerini artırarak ödenecek KDV'leri azaltmak gibi vergi kaçırma yöntemleri kullanılır. Ayrıca, hayali veya gerçek ihracat yoluyla alınan nylon faturalar ile haksız KDV iadesi alınır. Son zamanlarda ihracat dışındaki diğer KDV iadelerinde de aynı yöntemlere başvurulduğu görülüyor. Çeşitli yöntemlerle düzenlenen veya kullanılan nylon faturalar sonucu elde edilen haksız kazanç ise, düzenleyiciler ve kullanıcılar arasında bölüşülüyor.

Örneğin, ihraç edilen mal veya hizmetler mevzuatımıza göre KDV'den istisnadır. Ancak, mal veya hizmet ihracı için yüklenilen (alım sırasında ödenen) KDV idarece belli usul ve esaslar çerçevesinde ihracatçı mükellefe iade edilir. Bu durumda, bazı kişiler yüklenimleri nylon faturalarla artırarak fazladan haksız

KDV alabiliyorlar. Bütün bu işlemlerden zarara uğrayan devlet oluyor. Devlete ödenmesi gereken vergi ödenmiyor ya da az ödeniyor veya Hazine'den haksız yere vergi iadesi alınabiliyor.

BİR DİZİ ÖNLEM ALINABİLİR

Nylon fatura kullanımının yoğunlaşması KDV uygulaması ile başladı. Hayali ihracatın yaygın olduğu dönemlerde nylon fatura ticareti adeta sektör haline geldi. Elektronik sistemin geliştirilmesiyle Maliye Bakanlığı son yıllarda nylon fatura kullanımını, ayrıntılı düzenlemeleri ve denetimleriyle engelliyor ancak, her seferinde birileri kuralların arkasına geçebilmeyi başarabiliyor. Dolayısıyla, çeşitli cezalara rağmen Maliye Bakanlığı nylon fatura düzenlenmesi ve kullanımı konusunda hedeflenen başarıyı tam olarak yakalayabilmiş değil.

Nylon fatura kullanımının nedenlerine bakıldığında, iki önemli konu gündeme geliyor. Birincisi, vergi oranlarının (özellikle KDV) yüksekliği. İkincisi ise, cezaların yetersizliği. Öneriler ise aşağıdaki gibi sıralanıyor...

Genel KDV oranı olan yüzde 18'in makul bir seviyeye çekilmesi. Burada, nylon fatura sonucu kaybedilen Hazine zararı ile indirim sonucu Hazine kaybı karşılaştırılarak indirime gidilmeli.

Düzenleyici ve kullanıcılara uygulanan cezalar yetersiz kalıyor. 18 aydan üç yıla kadar uygulanan hapis cezası ve para cezasının caydırıcı olması açısından daha da ağırlaştırılmalı.

E-sistemi daha da yaygınlaştırılarak mümkünse tüm ticari işlemlerin elektronik ortamda takibine imkan sağlanmalı. Denetimler bu doğrultuda geliştirilerek daha etkin yapılmalı.

Özellikle, gerçek alıcı olduğu halde bilmeden kullanıcı olan mükelleflerin mağduriyetlerinin önlenmesi için yeni tedbirler geliştirilmeli.

Adil olmayan vergi uygulamaları ve vergi oranlarının yüksek oluşu kayıtdışı ekonomiyi besliyor. Bazı mükellefler kötü niyetli olarak, bazı mükellefler ise kayda geçiremedikleri harcamaları için nylon fatura kullanma yoluna gidebiliyor. Bunun sonucu olarak Hazine vergi kaybına uğruyor, düzgün vergi mükellefleri ise haksız kazanç ve haksız rekabet karşısında kendisini kötü hissediyor.